

Handläggare: Per Olof Jägbeck
Region Ytterstad
Markbyrå
Tel: 508 27595
perolof.jagbeck@gfk.stockholm.se

2002-03-17

Dnr 02-511-263

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

"Vision för Söderort" och förslag till inriktning för genomförande av visionen. Remiss

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden godkänner och överlämnar detta tjänsteutlåtande som sitt svar till kommunstyrelsen.
2. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar om ombedelbar justering.

Olle Zetterberg

Solveig Svedgård

Gunnar Jensen

SAMMANFATTNING

Gatu- och fastighetskontoret har av kommunstyrelsen inbjudits att senast den 30 april 2002 inkomma med synpunkter på "Vision för Söderort".

Kommunstyrelsen beslöt den 4 april 2001 att inrätta en arbetsgrupp för att utarbeta en utvecklingspolicy för Söderort. Gatu- och fastighetskontoret har tillsammans med integrationsförvaltningen, näringslivskontoret, stadsbyggnadskontoret, utbildningsförvaltningen och stadsdelsnämndskontoren i söderort under ledning av stadsledningskontoret deltagit i arbetet med att ta fram föreliggande rapport.

S

Rapporten består av tre delar, nulägesbeskrivning, förslag till mål och genomförande för några geografiska områden samt förslag till genomförandeorganisation.

I visionen föreslås konkreta åtgärder för såväl hela Söderort i form av tematiska områden som fokusering på några geografiska områden.

Projektgrupper föreslås bildas utifrån dessa geografiska områden. När det gäller övriga insatsområden inrättas projektgrupper vid behov. Kommunstyrelsen avser att utnyttja kvartalsrapporter och verksamhetsberättelser för att följa upp nämndernas arbete med genomförandet av Söderortsvisionen.

Kommunstyrelsen har önskat att få in synpunkterna ordnade efter rapportens indelning i tematiska och geografiska områden. Dessa beskrivs i utlåtande tillsammans med kontorets kommentarer. De tematiska områdena är:

- ✍ Söderort - mer attraktivt att bo i,
- ✍ Infrastruktur som knyter samman och stärker,
- ✍ Ett starkare näringsliv,
- ✍ Utvecklad service och handel - för ett attraktivare Söderort,
- ✍ Mångfald och utveckling,
- ✍ Gröna Söderort,
- ✍ Det gränslösa Söderort,

De geografiska områdena är:

- ✍ Älvsjö - Vantör – Farsta,
- ✍ Skärholmen - Kungens Kurva,
- ✍ Norra Söderort - Telefonplan till Globen.

Kontoret anser att rapporten är en bra och stimulerande illustration av positiva satsningar som kan göras i Söderort. En full satsning inom alla dessa områden kräver en stor och seriös satsning av många aktörer inom de kommunala förvaltningarna, näringsliv m fl för att resultatet skall bli lyckat. Sannolikt måste också extra resurser tillföras eftersom många idéer är mycket kostsamma att genomföra.

Fördjupade analyser och studier behöver göras av alternativa lokaliseringar av bostäder och olika verksamheter, av trafik- och transportlösningar, av ekonomi och miljöfrågor etc. Eftersom många av förslagen dessutom är mycket långsiktiga bör dessutom genomförandetiderna för de olika projekten studeras och tidplanerna samordnas.

Kontoret föreslår gatu- och fastighetsnämnden att godkänner och överlämnar detta tjänsteutlåtande som sitt svar till kommunstyrelsen.

UTLÅTANDE

Gatu- och fastighetskontoret har av kommunstyrelsen inbjudits att senast den 30 april 2002 inkomma med synpunkter på "Vision för Söderort".

Kommunstyrelsen beslöt den 4 april 2001 att inrätta en arbetsgrupp för att utarbeta en utvecklingspolicy för Söderort. Gatu- och fastighetskontoret har tillsammans med integrationsförvaltningen, näringslivskontoret, stadsbygg-

nadskontoret, utbildningsförvaltningen och stadsdelsnämndskontoren i söderort under ledning av stadsledningskontoret deltagit i arbetet med att ta fram föreliggande rapport.

Rapporten består av tre delar, nulägesbeskrivning, förslag till mål och genomförande för några geografiska områden samt förslag till genomförandeorganisation.

I visionen föreslås konkreta åtgärder för såväl hela Söderort i form av tematiska områden som fokusering på några geografiska områden.

Projektgrupper föreslås bildas utifrån dessa geografiska områden. När det gäller övriga insatsområden inrättas projektgrupper vid behov.

Kommunstyrelsen avser att utnyttja kvartalsrapporter och verksamhetsberättelser för att följa upp nämndernas arbete med genomförandet av Söderortsvisionen.

Analys

Kommunstyrelsen har i sitt missiv önskat att få in synpunkterna ordnade efter rapportens indelning. Därför följer nedan en kort redogörelse för respektive område åtföljd av en kort sammanfattning av gatu- och fastighetskontorets synpunkter.

Tematiska områden

Söderort - mer attraktivt att bo i

Ett varierat utbud av bostäder skall stärka Söderorts attraktionskraft och Söderorts potential vad gäller nya bostäder skall tas tillvara. Målet är att inom 10 år:

- ✍ bygga 18 000 nya bostäder i Söderort,
- ✍ bostäder byggs i attraktiva lägen t ex sjönära och i goda kommunikationslägen.

Kontorets kommentar: För de kommande fem åren pågår planering för ca 5 000 nya lägenheter i söderort, varav de största projekten är Årstadal-Liljeholmen (ca 1000 lgh), Långbro sjukhus (ca 600 lgh) och Älvsjö station (ca 500 lgh). Dessutom söker kontoret att tillsammans med Stiftelsen Stora Sköndal som är stor markägare av obebyggd mark i Sköndal, starta planeringen av ett bostadsområde som kan ge mellan 500–800 lgh. Övriga projekt är med några få undantag mindre projekt med färre än 100 lägenheter i varje. För att kunna uppnå visionens mål krävs troligen, som också illustreras i rapporten, att nya större exploateringsområden öppnas. Kontoret arbetar f n, i enlighet med kommunfullmäktiges och gatu- och fastighetsnämndens beslut, att öka byggandet av goda bostäder för både olika ändamål och med olika upplåtelseformer på i första hand redan ianspråktagen mark. Bygga attraktiva bostadsområden med varierande boendeformer i attraktiva lägen. Värna natur- och miljövärden m m, med

målet att på lång sikt stärka Stockholms attraktivitet som bostads- och arbetsplats. För att genomföra visionen krävs en stor samlad arbetsinsats av många olika aktörer och resurser för att bli fördjupa rapporten med avseende på natur- och miljöfrågor, fördjupade studier av alternativa utvecklingsscenarier och naturligtvis också en ekonomisk analys.

Infrastruktur som knyter samman och stärker

En utbyggnad av infrastrukturen är nyckeln till att stärka såväl befintligt näringsliv som att höja attraktionskraften för såväl företagsetableringar som för boende. Starka tvärförbindelser är en förutsättning för Söderorts utveckling. Målen är bland annat:

- ✍ förstärka de spårbundna tvärförbindelserna, särskilt i tvärled,
- ✍ tillskapa stombusslinjer, i avvaktan på spårbunden trafik, enligt ”Regional Utvecklingsplan 2001 för Stockholmsregionen (RUFs),
- ✍ förbättra vägförbindelserna, särskilt i tvärled, mellan Nynäsvägen och E4:an,
- ✍ medverka aktivt vid planeringen av förbifart Stockholm,
- ✍ regionaltågen skall stanna i Älvsjö så att en direktförbindelse med Arlanda erhålls,
- ✍ öka tydligheten i den kollektiva trafiknätet,
- ✍ lägga om Skärholmsvägen.

Kontorets kommentar: Söderort har generellt sett god tillgänglighet med såväl kollektivtrafik som biltrafik. Brister finns framför allt i de kollektiva tvärförbindelserna. Biltillgängligheten till arbetsplatser i Söderort är bättre än i västerort och innerstaden.

Gatu- och fastighetskontorets uppfattning är att en bristanalys med tillhörande målsättningar behövs. Kontoret föreslår därför att problembeskrivnings- och målsättningsarbetet utvecklas och fördjupas. Tydlig bristanalys behövs som underlag för det kommande förslagsarbetet och tydliga mål krävs för att prioritera åtgärdsförslagen och att utvärdera dem inför och efter genomförandet.

Visionen pekar ut många infrastrukturprojekt. Flera av dessa berör kollektivtrafiken, där SL är huvudman och där stadens åtagande är begränsat (t.ex. till vägförbättringar för stombusstrafiken i Ytterstaden). Utpekade vägprojekt inom stadens väghållning är stora och kontoret bedömer att betydande tillskott krävs till kontorets budget för väginvesteringar för att ett genomförande i visionens anda skall vara möjligt.

Kontorets synpunkter begränsas till framlagda åtgärdsförslag:

- ✍ Kontoret har, tillsammans med Huddinge kommun och Regionplane-kontoret genomfört en översiktlig korridorstudie för ”Spårväg Syd”, sträckan mellan Älvsjö och Flemingsberg. Projektet är dyrbart samtidigt som trafikantunderlaget längs stora delar av sträckan är begränsat. SL blir huvudman för en eventuell Spårväg Syd och får därvid svara för de fördjupade studier av såväl sträckningen som trafikantnyttan som

behövs inför beslut om projektet skall drivas vidare. Spårvägens sträckning mellan Älvsjö och Tvärbanan har här ersatts av en ny pendeltågsstation vid Årstaberg som väntas tas i bruk år 2005, då nya Årstabron står färdig. Detta till trots bedömer kontoret att det kan vara intressant att studera en sammankoppling av Tvärbanan med en eventuell Spårväg Syd, bl.a. för att minska bytena mellan och samordna depåverksamheterna för de båda spårsystemdelarna. En fortsättning av Spårväg syd från Älvsjö via Högdalen till Skarpnäck bör också studeras.

- ✎ Den i rapporten illustrerade spårvägsdragningen redovisar ett alternativ som kommit upp under utredningens gång med en förläggning efter Vantörsvägen. Fördelarna med detta är att här finns en större utbyggnadspotential nära Långbro (förutom själva Sjukhusområdet) än längs Älvsjövägen, där det är fullbyggt. Dragning längs Vantörsvägen betjänar bebyggelse på båda sidor, bebyggelse som idag har mycket låg kollektiv trafikförsörjningsnivå. Älvsjövägen har i stort bara villor på ena sidan. Vantörs-alternativet bedöms få en hållplats i norra Älvsjöskogen som ansluter till ett rekreationsområde (sannolikt ett framtida naturreservat) samt en gångbro över till Älvsjö Industriområde som därigenom blir lättare att nå. En sträckning längs Älvsjövägen skulle också kräva rampkonstruktioner för att komma ner från järnvägens nivå ner till gatunivån.
- ✎ Kontoret studerar för närvarande hur en förlängning av snabbspårvägen från Älvsjö (norrut mot Liljeholmen alt österut) lämpligen skulle dras. Detta för att undvika att ev kompletteringsbebyggelse i Solberga och Västberga hindrar en framtida snabbspårväg.
- ✎ En ny pendeltågsstation längs Nynäsbanan bör ha stort trafikantunderlag för att motivera den fördröjning som ett ytterligare stopp skapar för genomfärdande trafikanter. På sträckan har två möjliga stationslägen diskuterats inom staden under senare år; vid Fagersjö eller vid Högdalen-Rågsved. Intrång i Fagersjöskogen krävs för att skapa ett tillräckligt stort trafikantunderlag vid Fagersjö. Trafikantunderlaget för ett eventuellt stationsläge vid Högdalen-Rågsved beror av hur området kan exploateras för nya bostäder och arbetsplatser. Magelungsvägen framtida roll som tvärförbindelse mellan Nynäsvägen och E4-an behöver studeras. Ovanstående frågeställningar får studeras i projektutredningen för stråket Älvsjö-Vantör-Farsta.
- ✎ SL planerar för stombussar i ytterstaden. Två linjer blir aktuella i Söderort under år 2002-2003. SL:s ambition är att stombussnäten skall jämföras med spårnäten med avseende på tydlighet, framkomlighet, turtäthet och komfort. Detta medför att särskilda insatser behövs från staden för att säkra god framkomlighet och tillgänglighet vid hållplatser för de nya stombusslinjerna. Kontoret noterar dock att privata intressenter påpekat att spårbunden trafik är överlägset stombussar för att man skall våga satsa.
- ✎ Förbättringar av vägförbindelserna i tvärled är viktigt men mycket dyrbart. Staden är (och förblir inom överskådlig tid) väghållare för såväl stråket Magelungsvägen – Älvsjövägen som för Örbyleden. Rejäl förbättring av framkomlighet och säkerhet uppnås om framtida tvärförbindelse planeras för fyrfältig standard med planskilda trafikplatser och hastighetsgränsen 70 km/tim. Staden bör särskilt utreda var den framtida tvärförbindelsen skall ligga. Ställning måste här också tas till översikts-

S

planens reservat för en ev Spårväg Syd längs Älvsjövägen. Det finns ett utredningsförslag att staten skulle bli väghållare för Huddingevägen i sin helhet då Södra Länken öppnar för trafik (prel år 2004). Staden verkar för närvarande för att pågående planläggning för planskild standard längs Huddingevägen i Huddinge utökas till att också omfatta korset med Rågsvedsvägen i Stockholm. Beslut i väghållningsfrågan för Huddingevägen har dock ännu ej fattats.

- ✍ Magelungsprojektet har också aktualiserat frågan om att flytta kopplingen Nynäsvägen-E4:an från Magelungsvägen till Örbyleden, med tunnel under Örbyområdet. Detta skulle kunna innebära att genomfartstrafiken flyttas bort från Älvsjövägen som inte behöver tunnelförläggas och att snabbspårvägen kan få en med trafikleden samordnad sträckning längs Örbyleden.
- ✍ För den i rapporten illustrerade spårvägssträckningen efter Örbyleden med sträckningen Högdalen-Sköndal- Skarpnäck har några studier ej påbörjats.
- ✍ Staden måste naturligtvis medverka vid vägverkets planering för Förbifart Stockholm, då väl ett stråkläge utvalts för fortsatt utredningsarbete.
- ✍ Staden bedriver för närvarande ett planarbete rörande förnyelse av Älvsjö centrum. I detta sammanhang har utrymmen reserverats för nya spår m m för regionaltåg, vilket möjliggör en anhalt vid Älvsjö. Ansvaret för stationsbeslutet åvilar dock trafikhuvudmannen.
- ✍ Stombussarna kommer tydligen att redovisas på SL:s framtida kartor över linjenäten.
- ✍ En trafik- och exploateringsutredning rörande Skärholmsvägen är redovisad till gatu- och fastighetsnämnden för vidare rapportering till kommunfullmäktige. Syfte är att frigöra mark för nya bostäder och arbetsplatser genom en vägkrympning, ej att förstärka infrastrukturen.

Kontoret vill också påpeka att cykeltrafiken är ett viktigt komplement till bil- och kollektivresandet. Det saknas många länkar i Söderorts huvudnät för cykeltrafik och det behövs också bra och säkra lokala cykelvägar med bra parkeringsförhållanden vid de större kollektivtrafikstationerna i området.

Ett starkare näringsliv

Ett tillväxtprogram tas fram för Söderort i samarbete med företag, företagsgruppen och fastighetsägare med konkreta åtgärdsförslag för att:

- ✍ inom 10 år uppnå målet 20 000 nya arbetsplatser i Söderort,
- ✍ effektivisering av företagsområden,
- ✍ satsning på infrastruktur för nya företagsområden,
- ✍ klusterbildningar bildas,
- ✍ innovations- och nyföretagarrådgivning utvecklas,
- ✍ omlokalisering av offentlig verksamhet,
- ✍ företagens miljösattnings byggs ut,
- ✍ högre utbildning etableras.

Kontorets kommentar: Kontoret arbetar aktivt för att tillhandahålla och upplåta mark för företagande inom hela staden. Det starka önskemålet att utveckla industrimark i centrala lägen för bostadsändamål tenderar att tvinga ut företag och arbetsplatser mot stadens yttre delar och till grannkommunerna. En fördjupning av visionens delmål och en sammanvägning av de olika intressenas behov och önskemål behöver göras.

Utvecklad service och handel - för ett attraktivare Söderort

En utveckling av såväl stora som små centrum är av stor betydelse för Söderorts attraktivitet, vilket sker i samarbete med Svensk Handel, branschen, centrumägare och bostadsföretag. Målet är att: utveckla söderorts centrum och att några centrum väljs ut som piloter, projekt startas i små stadsdelscentrum med profilering t ex längs en tunnelbanelinje eller med lanthandelskonceptet, utred outlet - stormarknad i Söderort.

Kontorets kommentar: Kontoret kan konstatera att service- och handelsföretagen i små stadsdelcentra idag har svårt att få tillräckligt kundunderlag för att överleva med god lönsamhet. Kompletteringsbebyggelse centralt i stadsdelarna kan sannolikt stärka underlaget något, medan fler stormarknader och lågprisvaruhus kan verka i motsatt riktning

Utveckla och profilera utbildning - kompetens i Söderort

Utveckla utbildningsverksamheten genom samverkan med näringsliv och högskolor. Exempel på förslag:

- ✍ nya företagsanpassade lärlingsutbildningar,
- ✍ diskussion om att starta en designhögskola i samarbete med bl a IKEA, starta forskarinriktade gymnasieutbildningar i samarbete med Södertörns högskola.

Kontorets kommentar: Kontorets uppfattning är att variationen av utbildningsalternativ, framför allt i privat regi, för närvarande ökar. Många av dessa är specialinriktade och bedrivs i redan befintliga lokaler och i samarbete med näringslivet. Utbildningarnas resurser är dock ofta begränsade och nyetableringar kostsamma, varför speciell omsorg bör iakttas vid nyetableringar.

Mångfald och utveckling

Ett samlat "Söderort matchning" utvecklas vidare för att ta tillvara Söderorts arbetskraftspotential. Det innebär en samordning av individorienterade sysselsättningsinsatser förutom matchning även t ex nyföretagarrådgivning.

Gröna Söderort

Stärk Söderorts gröna profil genom att bilda ett naturreservat inom stadens mark i Nacka, utveckla rekreationsområden vid Magelungsvägen och längs Mälaren. Marknadsför det gröna Söderort och gör tillsammans med grannkommunerna de goda kvaliteterna för rörligt friluftsliv mer kända.

S

Kontorets kommentar: Rapporten är i detta avseende översiktlig. Landskaps- och naturfrågorna behöver utredas vidare.

Naturvärdena i form av den gröna infrastrukturen med dess rekreativa och biologiska funktioner bör utredas vidare. Skillnad måste här göras mellan värdefull natur och rekreativa upplevelser (anläggningar för friluftslivet). Det bör i detta sammanhang erinras om att delar av visionen omfattar områden som är särskilt ekologiskt känsliga (ESKO). I mitten på 90-talet beslutade fullmäktige om att utreda skyddsformen för att bevara dessa känsliga områden som Fagersjöskogen och Rågsveds friområde. Arbetet med naturreservatsbildning av Flatenområdet och Nacka friluftsområde pågår. De tre perspektivskisser som redovisas i utredningen visar också på bebyggelse i mycket värdefulla naturområden. En avvägning mellan behovet av bostäder, arbetsplatser m m gentemot eventuella intrång i värdefull natur måste göras.

Det gränslösa Söderort

Öka samverkan i Söderort för bästa regionala nytta. Stärk samverkan med grannkommunerna t ex i Kungens kurva - Skärholmsområdet, utveckling av Skrubbaområdet, storstadssatsningen kan ges en mer regional karaktär och friluftslivet kan stärkas.

Kontorets kommentar: Kontoret deltar redan i ett utvecklingsarbete med Huddinge kommun i Kungens Kurva – Skärholmsområdet. När det gäller Skrubba industriområde har gatu- och fastighetsnämnden nyligen beslutat att ej planlägga norra delen av detta.

Geografiska områden

Älvsjö – Vantör - Farsta

Sträckan Älvsjö till Farsta har en stor potential med bl a möjligheter till ny bebyggelse längs t ex Magelungsvägen och i naturnära lägen. Sträckan föreslås att studeras som en helhet, men med särskilt fokus på några delområden som t ex:

- ✍ Älvsjö C och mässområdet med omgivningar som kan utvecklas mot evenemang, bio-tech, IT och utbildning,
- ✍ Högdalen-Rågsved och Fagersjö,
- ✍ Farsta/Larsboda.

Kontorets kommentar: I området har genom redan pågående studier påvisats en stor mängd idéer till en framtida förstärkning i Söderortsvisionens anda. Kontoret kommer att i särskild ordning återkomma med en redovisning av dessa.

Skärholmen-Kungens Kurva

Skärholmen och Kungens Kurva skulle kunna utvecklas till en stadskärna i Sydväst. Exempel på åtgärder:

- ✍ starta ett gemensamt projekt Skärholmen-Kungens Kurva,

- ✍ riv de administrativa gränserna - skapa en gemensam arena tillsammans med Huddinge kommun för att profilera och utveckla området från Bredäng i norr till Vårby i söder, i samverkan med näringslivet och andra intressenter,
- ✍ profilera området som t ex "Handelsplats och upplevelsecentrum",
- ✍ bygg fler bostäder både i olika former och i naturnära lägen.

Kontorets kommentar: Skärholmen och Kungens Kurva kan utvecklas till en stadskärna i sydväst genom en sammanbyggnad och bättre sammanknytande kollektivtrafik. Fler och varierade bostadstyper skapas genom omläggning av Skärholmsvägen och ombyggnad av befintlig bebyggelse vid Skärholmens centrum.

Stråket Vårby gård-Skärholmen-Kungens kurva-Bredäng-Sätra bör studeras för en förnyelse med avseende på bostäder, arbetsplatser, rekreation m m. Här finns stor potential att starta en positiv utveckling för att skapa den attraktivitet som Söderortsvisionen efterfrågar.

En sammanbyggnad av Skärholmen med Kungens Kurva innebär en stor stadsbyggnadsteknisk utmaning till följd av riksvägens barriärskapande verkan i området. Detta kommer att accentueras av en eventuell lokalisering av Förbifart Stockholm till området. Samordning vid planering och genomförandet med Förbifarten krävs därför. Genomförandetiden blir lång och det blir säkert svårt att skapa balans mellan kostnader för anläggningar och intäkter från möjliga exploateringar. Huvudparten av överdäckningsområdet är beläget inom Huddinge kommun varför Huddinges intressen och ambitioner är avgörande för genomförandet.

Pågående trafikutredning för Kungens Kurva har visat att den kollektiva trafikförsörjningen för området är god jämfört med många andra extern-etableringar tack vare många busslinjer som har anknytning till T-bana såväl vid Skärholmen som Fruängen. Det kollektiva resandet är dock litet vilket är naturligt vid denna typ av handelsetablering.

I den korridorstudie för Spårväg Syd, som genomförts i samverkan mellan staden, Huddinge och regionplanekontoret visas en brolösning över E4/E20 mellan Skärholmen och Kungens Kurva och en hållplats på bro mellan Ikea och Heron city. På grund av utrymmesbrist är det svårt att skapa en bra och välbelägen spårväghållplats vid Skärholmsplan varför fortsatta fördjupningsstudier krävs. En samordning av spårvägsbron med nya förbindelser för gång- och cykeltrafik jämte ev busstrafik mellan Skärholmen och Kungens Kurva kan också visa sig lämplig att studera vid fortsatt projektprovning.

Norra Söderort - Telefonplan till Globen

Ingen särskild projektgrupp föreslås för området som redan idag genom ett flertal projekt är på väg att utvecklas mot en tätare stadsmiljö samtidigt som rekreationsområden förstärks.

Kontorets kommentar:

Detta stråk ingår ej i de utvecklingsområden som är särskilt utpekade i visionen. Motiv är att stråket är "hett" och framdriften sker av egen kraft. Kontoret konstaterar att utredningar, planarbeten och byggande nu sker samtidigt i många delar av området och att kontoret medverkar i arbetet bl a med att markförlägga kraftledningarna inom området för att skapa ytterligare mark för bebyggelse. Viktigt är att pågående projekt ses i en helhet och samordnas. För närvarande utvecklas området dels från väster (Telefonplan-Liljeholmen-Årstadal) och från öster (Globenområdet). Sambanden och områdets övergripande strukturella frågor med avseende på infrastruktur, bostadsbebyggelse och rekreation måste tydliggöras i det pågående arbetet.

Genomförande av Visionen för Söderort

I visionen finns en mängd förslag som kan påverka Söderorts utveckling i en positiv riktning. En absolut förutsättning för genomförandet av dessa förslag är ett aktivt deltagande från stadens berörda förvaltningar, grannkommuner och aktörer/intressenter i form av näringsliv och offentliga intressenter. Detta innebär i sin tur att nya former för samverkan över administrativa och geografiska gränser måste utvecklas. Det är först då näringsliv och offentliga intressenter samordnat verkar för att genomföra visionen som Söderorts fulla utvecklingspotential kan utnyttjas.

Visionen bygger på att ett stort antal åtgärder och projekt kommer till genomförande. Vissa av dessa ansvarar staten för som t ex den regionala väginfrastrukturen, andra är landstingskommunala som t ex utbyggnaden av tunnelbanan och tvärsparväg. För en lokal utveckling av en levande stadsmiljö har staden ett ansvar när det gäller att skapa de planmässiga förutsättningarna medan fastighetsbolag och övrigt näringsliv ansvarar för att skapa de fysiska och kommersiella förutsättningarna för t ex ett rikt och varierat serviceutbud.

Mål och projektidéer som presenteras har olika "uppstartningstider" och genomförandetider, både kort och långsiktiga. Projektidéerna har i denna vision inte tidsbestämts eller kostnadsberäknats. Många idéer kan genomföras mycket snart medan andra behöver ekonomiska insatser av både staden, näringslivet eller andra aktörer och kräver därför en diskussion mellan parterna.

Genomförandet av visionen för Söderort innebär betydande investeringar i såväl infrastruktur som byggnader. Förbättringar av den regionala infrastrukturen t ex i form av utvecklade tvärförbindelser och ny bebyggelse. Ansvaret för dessa investeringar ligger i huvudsak på andra huvudmän än staden. De kostnader och investeringar som berör staden får beaktas inom respektive projekt och rymmas inom ordinarie budgetramar för ansvariga verksamheter.

För att driva på dessa samverkansprojekt och för att snabbt kunna genomföra förstudier och beslutsunderlag för olika delprojekt kommer kommun-

styrelsens kostnader för samverkansprojektens genomförande beaktas i samband med ordinarie budgetprocess.

Kontorets kommentar: Att genomföra Söderortsvisionens intentioner är en stor satsning från stadens sida, först för grundligare studier, analyser och kommunikation, senare för projektering och samordning. Några av projektet drivs redan med gatu- och fastighetsnämnden som initiativtagare, men många nya behöver startas upp. Kontorets bedömning är att om projektet skall kunna drivas med full kraft så måste betydande resurser, både ekonomisk och personellt avsättas för detta.

Organisation för genomförande av Vision för Söderort

Staden fyller en viktig roll som koordinator och initiativtagare för att sätta igång denna en process, åtminstone initialt. Staden har också en viktig roll som katalysator för att stödja skapandet av de nätverk som krävs för att visionens olika projekt skall kunna till genomförande. Detta kräver såväl ett aktivt ansvarstagande av respektive förvaltning som en samordning i staden av det fortsatta arbetet. Därför föreslås att en samlad projektgrupp tillsätts med en projektledare från stadsledningskontoret och en projektsamordnare (koordinator) från varje berörd förvaltning. Gruppens uppdrag ska vara att samordna arbetet inom de olika förvaltningarna samt ansvara för övergripande frågor gentemot företag, institutioner och förvaltningar. Arbetet leds av en styrgrupp med chefstjänsteman från berörda förvaltningar.

Förutom styr- och projektgrupp föreslås att två projektgrupper tillsätts för två av de geografiska utvecklingsområdena. En för Älvsjö-Farsta och en för Skärholmen-Kungens kurva. Mot bakgrund av den stora aktiviteten bland olika aktörer och omfattningen av nu pågående utvecklingsarbetet inom olika förvaltningar bedöms att en speciell projektgrupp inte behöver tillsättas för området Telefonplan-Liljeholmen-Globen. För övriga projekt föreslås att projektgrupper inrättas vid behov. Ansvaret för detta har respektive förvaltning.

Kontorets kommentar: Kontoret deltar i en av Huddinge kommun tillsatt arbetsgrupp för Skärholmen-Kungens kurvaområdet inriktat på sambanden mellan nordöstra Huddinge och sydvästra Stockholm. Många av idéerna som redovisas i rapporten kommer från detta arbete. Likaså pågår samarbetsprojekt kring Älvsjö station. Om nya arbetsgrupper tillsätts är det viktigt att målen för dessa är mycket tydliga och att inte pågående projekt försvåras eller försenas i onödig omfattning.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret anser, förutom vad ovan angivits, att rapporten är en mycket bra och stimulerande illustration av några positiva satsningar som kan göras i Söderort. En full satsning inom alla dessa områden kräver dock en stor och seriös satsning av många aktörer både inom de kommunala förvaltningarna och av andra för att resultatet skall bli lyckat. Sannolikt måste också extra resurser skjutas till eftersom många idéer är mycket kostsamma att genomföra.

S

Fördjupade analyser och studier behöver göras av alternativa lokaliseringar av bostäder och olika verksamheter, av trafik- och transportlösningar, av ekonomi och miljöfrågor etc. Eftersom många av förslagen dessutom är mycket långsiktiga bör dessutom genomförandetiderna för de olika projekten studeras och tidplanerna samordnas.

Kontoret föreslår gatu- och fastighetsnämnden att godkänner och överlämnar detta tjänsteutlåtande som sitt svar till kommunstyrelsen.

SLUT